

Eindrapport inventarisatie en analyse van SDG-tools

Eindrapport | 20 juni 2023

In opdracht van

Federaal Instituut voor
**Duurzame
Ontwikkeling**

IDEA
CONSULT thinking ahead

Route
2030

Jozef II-straat 40 B1
1000 Brussel

T: +32 2 282 17 10
info@ideaconsult.be

www.ideaconsult.be

1 /	Waarom SDG-tools inventariseren?	2
2 /	Methodologie - Hoe is de inventaris ontwikkeld?	4
	2.1. Fase 1: Identificatie van de onderzoeksvraag	4
	2.2. Fase 2: Relevante onderzoeken identificeren	7
	2.3. Fase 3: Studiekeuze	8
	2.4. Fase 4: De gegevens in kaart brengen	8
	2.5. Fase 5: Verzamelen, samenvatten en rapporteren van de resultaten	10
	2.6. Kwaliteitscontrole	11
3 /	Leave no one behind-principe	13
	3.1. Drie sleutelbegrippen - Twaalf vragen	13
	3.2. Drie sleutelbegrippen - Drie vragen	15
4 /	Resultaten – Vaststellingen inventarisatie en leemtes	16
5 /	Aanbevelingen	21
	5.1. Inzichten gelinkt met de leemtes van de inventaris	21
	5.2. Inzichten gelinkt met de outcome van de SDG-barometer	22
	5.3. Inzichten gelinkt aan het gebruik van de inventaris	22
6 /	In de kijker	24
B.1	Bronnen	26

1 / Waarom SDG-tools inventariseren?

IDEA Consult en Route 2030 hebben in opdracht van het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling (FIDO) een inventarisatie gemaakt van SDG-tools voor sensibilisering en uitvoering van de SDG's. De opdracht werd als volgt beschreven vanuit het FIDO:

"Inventarisatie van bestaande tools op het gebied van sensibilisering en uitvoering van de SDG's, die worden of kunnen worden gebruikt door federale overheidsdiensten, gefedereerde entiteiten of andere Belgische organisaties;

Een methodologie voor analyse opstellen om mogelijke leemten van de opgelijste tools te identificeren;

Deze methodologie toepassen op de tools die in de hogervermelde inventaris zijn opgelijst zodat de resultaten kunnen worden gepresenteerd op de door het FIDO beheerde website, www.sdgs.be;

Een eindverslag opstellen over de resultaten van dat werk (inventaris, methodologie voor analyse, beoordeling), met inbegrip van de identificatie van leemten die de noodzaak rechtvaardigen om al dan niet nieuwe tools te ontwikkelen die de uitvoering van de SDG's vergemakkelijken, alsmede de formulering van aanbevelingen voor de ontwikkeling van deze mogelijke nieuwe tools."

In 2015 bereikten wereldleiders overeenstemming over de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling en over de 17 Sustainable Development Goals (SDG's) met 169 subdoelen om daar te komen. Tussen 1 januari 2016 en 31 december 2030 hebben alle landen de plicht om de 17 SDG's te realiseren. Maar de realisering zal van veel factoren afhangen, waaronder de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld, bedrijven, overheden en individuen.

SDG-tools en -kaders kunnen helpen bij het realiseren van de 17 SDG's. Het probleem is echter dat het aanbod van tools inzake de SDG's zeer versnipperd en ruim is. Met deze inventaris willen we een representatieve selectie maken van kwaliteitsvolle tools op het gebied van sensibilisering en uitvoering van de SDG's, die worden of kunnen worden gebruikt door federale overheidsdiensten, gefedereerde entiteiten of andere Belgische organisaties.

Elke tool heeft een eigen focus, een andere doelgroep en doelstelling. Om ervoor te zorgen dat een gebruiker gemakkelijk de gepaste tool kan vinden, is elke tool gelabeld binnen vier dimensies (zie verder). Door deze labels is het mogelijk leemtes te identificeren in het 'SDG-landschap' van België. Hieruit zijn aanbevelingen geformuleerd voor de ontwikkeling van mogelijke nieuwe tools die de uitvoering van de SDG's kunnen vergemakkelijken.

De Agenda 2030 zet uitdrukkelijk het 'Leave No One Behind' - principe voorop. We zien dit niet alleen als een leidend principe binnen deze inventaris, maar werkten een aparte onderzoeksmethodiek uit om de tools hierop te screenen en te ontsluiten. Deze onderzoeksmethodiek bevat drie vragen die ook als leidraad kunnen dienen bij de ontwikkeling van nieuwe tools (zie verder).

IDEA Consult en Route 2030 werkten voor deze inventaris nauw samen met het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling (FIDO) en labelden zorgvuldig de SDG-tools met de tags die in de projectgroep met het FIDO werden vastgelegd. Het FIDO zorgde voor de vertaling en integratie van de inventaris op hun online platform www.sdgs.be. Zo kwamen we tot deze grote databank met een breed scala aan bestaande SDG-tools die zijn ontwikkeld door meerdere disciplines en in verschillende academische en praktijkgemeenschappen.

2 / Methodologie - Hoe is de inventaris ontwikkeld?

Deze studie is opgezet als een verkennend onderzoek naar de bestaande SDG-tools die zich op verschillende uiteenlopende terreinen bevinden. Vanwege de breedte van het onderzoeksonderwerp werd er gebruik gemaakt van een scoping-onderzoeksmethodiek. Scopingstudies worden gedefinieerd als een "techniek om relevante literatuur in een interessegebied in kaart te brengen voor bredere onderwerpen waarvoor veel verschillende onderzoeksontwerpen geschikt kunnen zijn". Ze verschillen enigszins van systemische beoordelingen, omdat ze een bredere en uitgebreidere literatuurstudie mogelijk maken, ongeacht hun onderzoeksontwerp of hun kwaliteit.

Deze studie heeft tot doel een breed scala aan bestaande SDG-tools en -kaders in overweging te nemen, die zijn ontwikkeld door meerdere disciplines en in verschillende academische en praktijkgemeenschappen. Daarom werd gekozen voor de scoping-onderzoeksmethodiek, die een brede dekking van diverse literatuur mogelijk maakt.

Het scoping-onderzoekskader is ontleend aan een klassieke en veelgebruikte scoping-studiestructuur voorgesteld door Arksey en O'Malley¹. Dit raamwerk is gebruikt in eerdere studies die SDG-informatie over meerdere velden in kaart brachten (Sullivan, Thomas & Rosano, 2018²). Het raamwerk bestaat uit vijf verschillende fasen:

- Fase 1: identificeren van de onderzoeksvraag.
- Fase 2: identificeren van relevante studies.
- Fase 3: studiekeuze.
- Fase 4: de gegevens in kaart brengen.
- Fase 5: verzamelen, samenvatten en rapporteren van de resultaten.

Vanwege de brede toepasbaarheid van het vakgebied werd gedurende de fasen een reflexieve benadering in kwalitatieve stijl gebruikt, met iteratieve verfijning die nodig was, aangezien onderling gerelateerde concepten en velden in de relevante literatuur aan het licht kwamen. In wat volgt, voorzien we de verdere beschrijving van de vijf fasen.

2.1. Fase 1: Identificatie van de onderzoeksvraag

De primaire doelstelling van deze studie vereiste een brede bestudering van de soorten SDG-gerelateerde instrumenten. Allereerst was er een inventarisatie nodig van bestaande tools op het gebied van sensibilisering en uitvoering van de SDG's, die worden of kunnen worden gebruikt door federale overheidsdiensten, gefedereerde entiteiten of andere Belgische organisaties. Als zodanig werd de operationele vraag die deze inventarisatie leidde, gedefinieerd als: *Welke SDG-gerelateerde tools zijn ter beschikking, en hoe kunnen we ze categoriseren in relatie tot hun aard en hun doel?*

We inventariseren in deze stap de tools op het gebied van sensibilisering en uitvoering van de SDG's. In deze fase stellen zich volgende vragen en uitdagingen:

- ▶ Hoe bakenen we onze zoektocht naar SDG-tools af, wetende dat de informatie daarover in België, Europa en wereldwijd bijzonder uitgebreid is?

¹ Arksey, H.; O'Malley, L. Scoping studies: Towards a methodological framework. *Int. J. Soc. Res. Methodol.* 2005, 8, 19–32.

² Sullivan, K.; Thomas, S.; Rosano, M. Using industrial ecology and strategic management concepts to pursue the Sustainable Development Goals. *J. Clean. Prod.* 2018, 174, 237–246.

- ▶ Hoe verzekeren we onszelf ervan dat de tools kwaliteitsvol zijn?
- ▶ Welke bronnen kunnen we het beste aanspreken om te komen tot een representatief overzicht van tools?

Hoe afbakenen?

De voorbije jaren hebben de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen zich op een razendsnelle manier weten te verspreiden. Tal van publieke en private organisaties refereren naar of maken gebruik van het SDG-kader. Verschillende onder hen zetten ook tools in voor communicatie en sensibilisering, evaluatie, implementatie, etc.

De veelheid aan tools vroeg focus en afbakening. Tijdens de opstartvergadering legden we criteria vast om ons niet te verliezen in de veelheid aan tools. U vindt ze verder in dit rapport opgesomd bij figuur 4.

We moeten er ook op letten dat de tools auteursrechtelijk gebruikt mogen worden, waarbij we telkens refereren naar de auteurs of de juiste bronnen.³

Kwaliteitsvol en representatief

Belangrijk is dat de set van tools die we samenstellen kwaliteitsvol is en maximaal representatief. Door ons tijdens de inventarisatie te richten op overzichten van officiële verenigingen, erkende koepels, overheden, enzovoort, of te werken via aanbeveling (via FIDO-stakeholders), verzekeren we ons van een instroom van degelijke tools.

Tijdens de fase van labelen, selecteerden we zelf verder die tools die aan de (kwaliteit)vereisten voldoen.

Welke bronnen en kanalen gebruiken we om tools op te sporen?

Om relevante en interessante tools terug te vinden gebruikten we vier bronnen, zoals geïllustreerd in onderstaande Figuur 1.

Figuur 1 Bronnen voor het opsporen van SDG-tools

Eigen projecten, ervaring en relatienetwerk

Idea Consult en Route 2030 gebruiken verschillende SDG-tools in begeleidingsopdrachten. Zowel in de analysefase (SDG-scan en SDG-monitor), bij de strategie en de oriëntatiefase (materialiteitsanalyse), bij implementatie van de SDG's (SDG-game van The Forge), als bij de evaluatie (SDG-dashboard). Dit is een belangrijke troef omdat we de meerwaarde kennen van verschillende tools in de praktijk.

³ Een Creative Commons licentie (of CC-licentie) is bv. een open licentie, of 'upfront license'. Dit betekent dat je niet op voorhand toestemming moet vragen om het werk te lezen, delen of gebruiken; je krijgt automatisch deze toestemming.

We konden ook terugvallen op ons netwerk van publieke en private organisaties om hen de vraag te stellen welke SDG-tools zij gebruiken in de praktijk. In hun [SDG-wegwijzer](#) verwijst CIFAL Flanders bijvoorbeeld naar heel wat bruikbare tools.

Vanuit onze ervaring, hebben we o.a. ervaring met volgende tools en websites:

▶ https://handprinter.org/pages/for-organizations▶ https://ctitool.com/▶ https://cefic.org/guidance/responsible-care-guidance/▶ https://sdgimpactassessmenttool.org/en-gb▶ https://sdgtool.com/▶ https://www.globalfuturecities.org/sdg-project▶ https://www.bcorporation.net/en-us/programs-and-tools/sdg-action-manager	▶ https://www.inclusivebusiness.net/ib-voices/sustainable-development-goals-tools-business▶ https://sdgimpact.undp.org/enterprise.html▶ https://futurefitbusiness.org/▶ https://www.undp.org/publications/rapid-integrated-assessment▶ https://www.undp.org/publications/sdg-accelerator-and-bottleneck-assessment

Websearch

Op het internet zijn heel veel SDG-tools. Om de kwaliteit van de tools te waarborgen, kiezen we voor intermediairen die effectief met de SDG's expertise opbouwden en die de tools ook in de praktijk (laten) toepassen.

Voor België denken we bijvoorbeeld aan volgende bronnen:

- ▶ [Cifal](#)
- ▶ [VWSG](#)
- ▶ [SDGS@school](#)
- ▶ [le développement durable en Wallonie](#)
- ▶ [sdgs-entreprise.be](#)
- ▶ [Annoncer la couluer](#)
- ▶ [goodplanet.be](#)
- ▶ [The Shift](#), etc.

Voor Europees en internationaal niveau denken we aan volgende bronnen:

- ▶ <https://www.unitar.org/>
- ▶ <https://unausa.org/global-goals/>
- ▶ <https://sdgcompass.org/business-tools/>
- ▶ <https://sdghub.com/project/the-sdgs-the-value-for-europe/>

Documentanalyse en academische literatuur

Voor het opsporen van SDG-tools, duiken we ook in de academische lectuur, waar er zeer waardevol werk is geleverd, zoals bijvoorbeeld: [Implementing the Sustainable Development Goals: A Review of Strategic Tools and Frameworks Available to Organizations](#).

Uit deze literatuur kunnen we overigens ook inspiratie halen voor de opmaak van de methodologie voor het labelen en analyseren van de tools (zie ook Figuur 2):

(a) Nature or type of the tool: Was the tool presented in the publication a reporting tool for reporting against the SDGs? Was it a mapping tool against the SDGs? Or something else?

(b) Purpose of the tool: What purpose did the tool try to achieve or help with?

(c) Background to its development: Was the tool developed specifically for the SDGs, or was it an already-existing sustainability tool that had been adapted for the SDGs?

Table 2. Thematic typology of tools/frameworks that are currently available to organisations for action towards the Sustainable Development Goals (SDGs).

	Purpose of the Tool	Background of the Tool	Example *
Mapping	To help organisations with mapping their existing programs or value chains against the SDGs	Adapted from previous sustainability tools	'Mapping to the SDGs' by ICMA
		Developed for the SDGs (SDG-specific)	'SDG Compass' by UN Compact
Reporting	To help organisations with performance benchmarking and reporting against the SDGs	Adapted from previous sustainability tools	Global Reporting Initiative (GRI)
		Developed for the SDGs (SDG-specific)	'How to report on the SDGs' by KPMG
Aligning	To help organisations with using SDGs as a competitive advantage, and to align business activities accordingly	Adapted from previous sustainability tools	'Sustainable value exchange matrix' by Morioka et al.
		None found to be SDG-specific	None found

* For a complete list of examples, as well as full bibliographic details, see the Supplementary Materials.

Figuur 2 Voorbeeld van typologie van tools in de literatuur

Vanuit academische literatuur kunnen we de tools op een rij zetten die voldoen aan 'SDG-awareness' (A), SDG-tools die gebruikt worden in materialiteitsoefeningen (B), tools die de principes en waarden van de Agenda 2030 vooropzetten (C), tools die helpen bij het zetten van doelstellingen in lijn met de SDG's (D), en tools die helpen bij de aligering van bestaande operationele doelstellingen (E), alsook tools die duurzame innovatie bewerkstellingen in lijn met de SDG's (F).

Daarnaast publiceren wetenschappers meer en meer materiaal inzake rapportering (in lijn met de SDG's). Er bestaan heel wat rapportage frameworks die de link leggen met de SDG's. We onderzochten welke bestaande tools opvoortuun zijn om mee te nemen in onze inventarisatie.

De meeste tools zijn van toepassing op 'mapping'- en 'rapportage'-activiteiten, die plaatsvinden nadat strategieën zijn ontwikkeld en zelfs geïmplementeerd. Een klein aantal tools blijkt aan te sluiten bij de vroege stadia van strategisch management, dat wil zeggen 'probleemdefinitie' en 'doelen stellen'. Dergelijke inzichten namen we mee in het hele project.

2.2. Fase 2: Relevante onderzoeken identificeren

De beoordelingsbenadering die voor deze studie werd gebruikt, werd getemperd met een aantal voorwaardelijke criteria om relevante documenten te identificeren. Dit waren: tijdspanne, taal, bron en sleutelwoorden.

Tijdspanne: de eerste fase (inventarisatie) van de studie is uitgevoerd van januari 2023 tot maart 2023. We hebben ervoor gekozen om studies/documenten te inventariseren die gepubliceerd zijn vanaf 2015, na de officiële lancering van de SDG's door de Verenigde Naties.

Taal: in dit onderzoek is een taalspecificatie toegepast, waarbij alle publicaties die in het beoordelingsproces zijn opgenomen, in het Nederlands, Frans, Duits, of Engels zijn geschreven.

Bron: de publicaties/documenten die in deze inventarisatie zijn besproken, zijn afkomstig uit onlinedatabases. De databases voor de academische bronnen waren Google Scholar en Web of Science. Verder raadpleegden we bronnen zoals VVSG, CIFAL Flanders, Climate Alliance, Djapo, MVO Vlaanderen, SDG Toolkit, SPW, United Nations, etc. Voor bronnen gelinkt met 'onderwijs' gebruikten we het leermiddelennetwerk Klascement en de catalogi van de (Vlaamse) provinciale documentatiecentra én de officiële website van duurzame ontwikkeling in Wallonië.

Deze bronnen werden gebruikt vanwege de aanzienlijke literatuurdekking die ze bieden. Vanwege de verschillende oorsprong van SDG-gerelateerde tools, werd Google ook gebruikt om relevante 'grijze' literatuur (d.w.z. niet-academische publicaties) te vinden die mogelijk niet uit academische databases is gehaald. De opname van Google als zoekmethode is vooral ingegeven door de expliciete verwijzing naar SDG-adviestools die grote organisaties momenteel gebruiken en die niet terug te vinden zijn in de academische literatuur.

We hebben ook drie stakeholders uit de Duitstalige gemeenschap bevroegd, omdat we geen Duitstalige bronnen specifiek voor België vonden. Hieruit konden we concluderen dat de Duitstalige gemeenschap vooral Engelstalige bronnen of Duitstalige bronnen uit Duitsland gebruikt.

Sleutelwoorden: de zoektermen die in het beoordelingsproces werden gebruikt, waren aanvankelijk losjes gedefinieerd. Naarmate de inventarisatie vorderde, werden deze termen automatisch verfijnd om de dekking en reikwijdte van de zoekresultaten te verbeteren. De uiteindelijk gebruikte zoektermen waren: "SDG's" OF "Sustainable Development Goals", EN "strategie" OF "strategische planning" OF "strategisch management", EN "tool(s)" OF "kader(s)" OF "model(len)". Voor de 'grijze' literatuurstudie in Google zijn geen specifieke zoektermen gebruikt.

2.3. Fase 3: Studiekeuze

Met behulp van de bovenstaande criteria werden meer dan 200 bronnen geretourneerd. Er werd nog verder gescreend op relevantie volgens volgende definities:

- De SDG's worden expliciet vermeld & minstens 3 van de 5 P's (*people, planet, peace, prosperity* en *partnership*) komen aan bod.
- De tool is toepasbaar in de Belgische context voor federale overheidsdiensten, gefedereerde entiteiten en andere Belgische organisaties.
- De bron is sector-neutraal en dus breed toepasbaar.

De screening werd toegepast op het abstract van academische bronnen en de samenvatting of snelle doorloop van niet-academische bronnen. Zo zijn we tot 185 bronnen gekomen, die in volgende stappen in de diepte werden bekeken en geanalyseerd. In een latere fase werden die tot 147 tools gereduceerd. Deze lijst werd tevens bezorgd aan het FIDO.

2.4. Fase 4: De gegevens in kaart brengen

De bronnen werden in de diepte onderzocht en gelabeld binnen vier dimensies: *perspectief, doelgroep, doelstelling* en *gebruik*, om op deze manier een antwoord te kunnen vormen op de onderzoeksvraag 'Welke SDG gerelateerde tools zijn ter beschikking, en hoe kunnen we ze categoriseren in relatie tot hun aard en hun doel?'. In de onderstaande figuur vindt u een overzicht. Onder de figuur gaan we dieper in op elke dimensie.

<p>PERSPECTIEF</p> <ul style="list-style-type: none"> • SDG's vermeld: ja / nee • SDG's volledig: ja / nee / niet te verifiëren <ul style="list-style-type: none"> • People, planet, peace, prosperity, partnership • Leaving No One Behind-principe: expliciet / impliciet / nee / niet te verifiëren <ul style="list-style-type: none"> • Gedifferentieerde aandacht voor meer kwetsbare groepen? • Intergenerationele solidariteit? • Internationale solidariteit?
<p>DOELGROEP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leeftijd: 3+ / 6+ / 12+ / 18+ • Eindgebruiker: bovenlokale besturen / lokale besturen / profit / non-profit / onderwijs / individuele burger • Gebied: mondiaal / Europees / België / Vlaams gewest / Waals gewest / Brussel Hoofdstedelijk gewest
<p>DOELSTELLING</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leren / implementaite proces / communiceren / evalueren
<p>GEBRUIK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taal: Nederlands / Frans / Duits / Engels • Medium: publicatie (artikel, boek) / website / applicatie / monitoringsinstrument / game (online, offline) / werkvorm methodiek / video webinar / promomateriaal • Kost: gratis / betalend • Gebruiksgemak: beginner / gevorderd

Figuur 3 Overzicht labels

Perspectief

We gingen op zoek naar tools die expliciet de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen benoemen en gebruiken. Daarnaast zijn er echter ook interessante tools die het idee van de SDG's uitdragen, maar deze niet expliciet benoemen. Om ervoor te zorgen dat de inventaris het brede idee van Agenda 2030 weerspiegelt, moest elke tool minstens drie van de 5 P's (People, Planet, Prosperity, Peace & Partnership) weergeven. Specifieke tools over bijvoorbeeld mensenrechten zullen dus niet in deze inventaris zitten. Daarom zijn volgende labels aanwezig. SDG's vermeld: ja of nee. SDG's volledig: ja, nee en niet te verifiëren. Indien nee, dan werd er voor elke P (People, Planet, Peace, Prosperity en Partnership) apart nagegaan of de tool het idee van deze domeinen binnen de SDG's volgen: ja, nee en niet te verifiëren.

Het Leave No One Behind-principe richt zich op volgende 3 vragen. Er werden vier antwoordcategorieën bepaald: *expliciet* vermeld, *impliciet* vermeld, *nee*: niet vermeld en *niet te valideren*: op basis van de gegeven info, niet te achterhalen.

1. Gedifferentieerde aandacht voor kwetsbare groepen
Voorziet het instrument in gedifferentieerde aandacht voor meer kwetsbare groepen?
2. Intergenerationele solidariteit
Houdt de tool rekening met de behoeften van toekomstige generaties?
3. Internationale solidariteit
Houdt de tool rekening met de noden van bevolkingen elders in de wereld?

Doelgroep

De vooropgestelde doelgroep van de tool werd geïdentificeerd op drie niveaus: *leeftijd*, *eindgebruiker* en *gebied*. Er werden vier leeftijdscategorieën bepaald: *3+*, *6+*, *12+* en *18+*. Onder het motto, "jong geleerd is oud gedaan", hebben we ervoor gekozen om de doelgroep 3+ toe te voegen. We vinden het belangrijk om kinderen al van jongs af aan mee te nemen in het verhaal van de SDG's. Zij zijn immers ook de toekomstige generatie. Tijdens het

onderzoek merkten we dat een meer gedetailleerde opdeling voor educatieve tools mogelijk is. Echter hebben we ervoor gekozen om de vier bredere leeftijdscategorieën te behouden om niet te vervallen in detailwerk.

Elke tool is ontwikkeld voor een specifieke eindgebruiker. Dit onderzoek heeft zich gefocust op volgende groepen: *bovenlokale besturen*⁴, *lokale besturen*, *profit*, *non-profit*, *onderwijs* en de *individuele burger*.

Het gebied van de doelgroep bepaalt de toepasbaarheid van de tool op geografisch niveau. De volgende gebieden werden geïdentificeerd: *mondiaal*, *Europees*, *België*, *Vlaams geweest*, *Waal gewest* en *Brussels Hoofdstedelijk gewest*.

Doelstelling

Voor de doelstellingen baseerden we ons op de doelstellingen uit de begeleidingsprogramma's van UNITAR (het United Nations Institute for Training & Research), academische literatuur en onze eigen ervaring. Hieruit werden volgende doelstellingen geformuleerd: *leren*, *implementatie proces*, *communiceren* en *evalueren*.

Onder leren vallen tools die als doel hebben het verspreiden van kennis en attitudes over de SDG's, Agenda 2030 en verduurzaming.

Tools met de doelstelling 'implementatieproces' helpen de eindgebruiker bij het bepalen van wat belangrijk is om te doen binnen de SDG's en hoe hij/zij/hun dit kunnen realiseren. Het gaat over een strategie om de SDG's handen en voeten te geven binnen je organisatie.

Daarnaast is ook communicatie belangrijk. Tools die de eindgebruiker helpen bij het maken van een communicatieplan om het draagvlak, zowel intern als extern, te vergroten en helpen bij vooruitgangrapportage, behoren tot de doelstelling communiceren.

De laatste doelstelling is evalueren. De tools in deze groep beoordelen de vooruitgang van de implementatie van de SDG's en Agenda 2030. Hierbij kunnen o.a. scores worden toegekend.

Gebruik

De taal van de tool werd geïdentificeerd op vier talen: *Engels*, *Nederlands*, *Frans* en *Duits*.

Het medium van de tool werd geïdentificeerd op: *publicatie (artikel, boek)*, *website*, *applicatie*, *monitoringsinstrument*, *game (online, offline)*, *werkvorm/methodiek (bv brainstorm)*, *video/webinar* en *promomateriaal*.

Ook de kost om de tool te gebruiken werd opgenomen in de inventaris: *gratis* of *betalend*.

Het gebruiksgemak werd opgedeeld in *beginneren* *gevorderd*, naargelang er meer of minder of voorkennis nodig is.

2.5. Fase 5: Verzamelen, samenvatten en rapporteren van de resultaten

Oorspronkelijk waren er 185 tools geselecteerd. Op 20 juni 2023 bevat de inventaris 147 gelabelde tools die aan de eerder vermelde voorwaarden voldoen. We verwachten dat er in de toekomst nieuwe relevante SDG-tools ontwikkeld worden. Die kunnen op dezelfde manier toegevoegd worden aan de inventaris. Deel 4 / Resultaten – Vaststellingen inventarisatie en leemtes gaat dieper in op verdeling van deze 147 tools. Door het gebruik van Excel konden we a.d.h.v. tabellen en grafieken op een efficiënte manier de tools samenvatten en leemtes opsporen.

⁴ Overstijgt het lokale niveau. Alternatieve bewoordingen voor 'bovenlokale besturen' kunnen zijn: federale, gewestelijke, provinciale overheden, en/of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

2.6. Kwaliteitscontrole

We streefden binnen deze opdracht naar een representatieve set van kwalitatieve tools. Om dit te garanderen hechtten we bijzondere aandacht aan kwaliteitsbewaking en -beheer.

De kwaliteitsbewaking focuste zich op 4 domeinen die een doorslaggevende rol spelen in het realiseren van een kwaliteitsvol project:

1. Voortgang en resultaten;
2. Coördinatie en afstemming projecttaken;
3. Communicatie met de opdrachtgever en andere stakeholders;
4. Consistentie methodologie en tools.

Het domein **voortgang en resultaten** houdt in dat de doelstellingen die binnen het project vooropgesteld worden bereikt worden. Hierbij is het van belang de deadlines te respecteren die de opdrachtgever stelt. We werkten daarvoor met een gedetailleerd stappenplan dat inhoudelijk focust op de doelstellingen van het onderzoek. Indicatoren die voor dit domein gebruikt werden zijn:

- ▶ Mate van resultaatsgerichtheid van het stappenplan (startfase);
- ▶ Mate van overeenstemming tussen de doelstellingen en de resultaten per stap;
- ▶ Opleveren van (deel)rapporten volgens planning;
- ▶ Haalbaarheid van de projectplanning (voorziene dagen, doorlooptijd).

In het domein **coördinatie en afstemming projecttaken** is een efficiënte taakverdeling tussen de verschillende teamleden van belang. De verantwoordelijkheden tussen de teamleden waren afgebakend en er werd regelmatig overleg gepleegd om zowel inhoudelijke als procesmatige aspecten van de deelopdrachten te bespreken. Indicatoren om performantie in dit te domein te meten waren:

- ▶ Aanwezig zijn van duidelijke overlegstructuren in het projectteam;
- ▶ Het voorhanden zijn van een heldere taakverdeling en naleving ervan;
- ▶ Het geschikte teamlid (met de juiste competenties) inzetten voor een bepaalde (deel)taak;
- ▶ Back-up voor de projectleider en cruciale personen in het onderzoeksteam zodat continuïteit gegarandeerd is.

Ook **communicatie met de opdrachtgever en andere stakeholders** is een domein dat een kwaliteitsvolle uitvoering van een project beïnvloedt. Een nauwe samenwerking tussen de projectpartners was van groot belang voor een succesvolle uitvoering van de opdracht. Idea Consult en Route 2030 informeerden de opdrachtgever regelmatig over de inhoud en de voortgang van het project. Zo kon er snel bijgestuurd worden indien niet aan de verwachtingen van de opdrachtgever voldaan werd. Indicatoren voor dit domein waren:

- ▶ Aanwezig zijn van aangepaste communicatiestromen (wat betreft timing, inhoud, wijze);
- ▶ Mate waarin de opdrachtgever vindt dat er kennisoverdracht (methoden, uitkomsten) plaatsvindt;
- ▶ Mate van betrokkenheid van de opdrachtgever bij het tot stand komen van de resultaten.

Een laatste kwaliteitsdomein was **consistentie van methodologie en tools**. Het gaat hier over het gebruik van de geschikte technieken en onderzoeksmethoden om de doelstellingen van het project te bereiken. Resultaten dienen correct, en ondubbelzinnig te zijn en de rapportering moet gebeuren op een aangepast detailniveau. Indicatoren voor dit domein waren de volgende:

- ▶ Mate van leesbaarheid en begrijpbaarheid van de voorgestelde resultaten en aanbevelingen.
- ▶ De afbakeningscriteria: zorgen de geselecteerde bronnen waar we tools gaan zoeken, voor een volledige afdekking van de vooropgestelde doelen van dit project.
- ▶ Uitzoomen: als de inventaris is opgemaakt, terug uitzoomen en checken waar de leemtes zitten a.d.h.v. de afbakeningscriteria.
- ▶ Wetenschappelijke onderbouwing van de gebruikte methodieken, de selectiecriteria om tools al dan niet op te nemen.
- ▶ Bewaken van de eenduidige registratie van alle tools door alle medewerkers: uniformiteit in het toekennen van de labels, efficiëntie (zorgen dat de juiste bronnen worden gebruikt), duurzaamheid (is de tool voor een ruim publiek beschikbaar en op een stabiel platform) en correctheid (zijn de gegevens correct).
- ▶ Testen en evalueren: voor we het platform uitrolden naar het brede publiek, testten we het uit bij een aantal stakeholders. Hun bevindingen zorgen voor bijstellingen waar nodig.

3 / Leave no one behind-principe

Naast een algemene screeningsmethodiek hebben we een specifieke methodiek ontwikkeld om onze bronnen te screenen op het 'leave no one behind'-principe. Dit is minder rechtlijnig dan de criteria die we hierboven hebben genoemd binnen onze vijf dimensies. Het vraagt ook een meer diepgaande en kwalitatieve analyse van de tools. We hebben hierbij o.a. gebruik gemaakt van frameworks van het United Nations Development Programme (UNDP) waar vijf factoren aan 'leave no one behind' worden verbonden: 'discrimination; place of residence; socio-economic status; governance; and vulnerability to shocks'. Het 'leave no one behind'-principe staat centraal binnen de Agenda 2030. Sleutelbegrippen hiervoor zijn: 'non-discrimination, equality and equity'.

Vooraf is het belangrijk om stil te staan bij de beperkingen die wij als schrijvers hebben voor deze opdracht door onze sociaaleconomische achtergrond. We zijn hoogopgeleid in onze moedertaal, net zoals onze ouders; opgegroeid in België; hebben een blanke huidskleur en een goede sociaaleconomische status. Deze privileges hielden we tijdens de hele methodologie in ons achterhoofd.

Om de kwaliteit van de methodologie te verbeteren, moeten we in gesprek gaan met gespecialiseerde middenveldorganisaties en onderzoeksinstanties. Door de beperkte scope van de opdracht hebben we dit niet kunnen doen.

Daarnaast beperken we ons tot de inhoud van de tool zelf, en gaan niet in op het ontwerpproces. Het zou relevant zijn om het ontwerpproces van de tool mee te nemen in de beoordeling, omdat dit de basis vormt en daar reeds veel vooroordelen/privileges aanwezig kunnen zijn. Dit is echter door de grootte van de inventarisatie en beperkte tijd helaas niet mogelijk.

3.1. Drie sleutelbegrippen - Twaalf vragen

Om te bepalen of een tool voldoet aan de 'leave no one behind' gedachte van Agenda 2030, werken we rond de drie sleutelbegrippen: '*non-discrimination, equality and equity*'. Elk sleutelbegrip is van gelijkwaardig belang in deze methodologie. Door middel van een brainstorm hebben we vier ja/nee-vragen per sleutelbegrip opgesteld (zie Figuur 4). Deze ja/nee-vragen werden ook afgetoetst aan de 9B's van toegankelijkheid (Figuur 5), opgesteld door het Agentschap integratie & inburgering van Vlaanderen: bereikbaarheid, beschikbaarheid, betaalbaarheid, bruikbaarheid, begrijpbaarheid, betrouwbaarheid, bekendheid, begripvol en betreedbaarheid.

- Bereikbaarheid duidt op de mate waarin het aanbod fysiek, ruimtelijk en in de tijd toegankelijk is.
- Beschikbaarheid duidt op wachtlijsten en administratieve drempels.
- Betaalbaarheid: prijs, psychologische kost of inspanning die de gebruiker moet leveren om van het aanbod te genieten.
- Bruikbaarheid: in welke mate voldoet het aan de behoeften, ook van specifieke doelgroepen?
- Begrijpbaarheid: kan de potentiële gebruiker inschatten of het aanbod voor hem bestemd is? Communiceer je als organisatie op een begrijpbare manier?
- Betrouwbaarheid: heeft op zijn beurt een invloed op de mentale drempels, zoals angst omwille van vooroordelen.
- Bekendheid bij de beoogde doelgroep?
- Begripvol aandacht voor culturele gevoeligheden? Geef je erkenning aan het feit dat iedereen vanuit een eigen referentiekader naar situaties kijkt?

- Betreedbaarheid: deelnemen met al zijn aspecten van identiteit: een hoofddoek, pet, pruik, tatoeage, piercing, kledij, burkini ...

Non-Discrimination	Equality	Equity
☐ Voorziet de tool aandacht voor de verscheidenheid van specifieke doelgroepen en/of genderidentiteit?	☐ Is de tool toegankelijk voor slechtziende en analfabeten?	☐ Voorziet de tool in een onbelemmerd vermogen om er gebruik van te maken?
☐ Voorziet de tool een referentie naar discriminatie?	☐ Is de tool neutraal t.o.v. verschillende politieke en/of religieuze overtuigingen?	☐ Voorziet de tool een referentie naar mensenrechten?
☐ Heeft de tool aandacht voor specifieke vooroordelen in functie van je sociaal-economische status?	☐ Is de tool toegankelijk voor mensen zonder internet?	☐ Stimuleert de tool ruimte voor vaardigheden in functie van weerbaarheid?
☐ Voorziet de tool in niet-discriminerende visuals?	☐ Is de tool toegankelijk in verscheidene talen?	☐ Omarmt de tool de gehele waardeketen?

Figuur 4 De 12 opgestelde ja/nee vragen per sleutelbegrip om het leave no one behind-principe na te gaan

9B's	Non-discriminatie	Equality	Equity
Bereikbaarheid		X	
Beschikbaarheid		X	X
Betaalbaarheid	X		X
Bruikbaarheid	X	X	X
Begrijpbaarheid	X	X	X
Betrouwbaarheid	X		
Bekendheid	X	X	
Begripvol	X	X	X
Betreedbaarheid	X		

Figuur 5 Aftoetsen van de 12 vragen aan de 9B's van toegankelijkheid

De haalbaarheid van deze methodiek werd getest op twee tools: 'De wereld die we willen (Unicef)' en 'Ondersteun ook met jouw gemeente de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen! – YouTube filmpje (VSG)'. De resultaten zijn hieronder weergegeven. We kunnen concluderen dat de 12 vragen toepasbaar zijn op deze twee tools.

Vaak werden een aantal principes expliciet benoemd, zoals bijvoorbeeld 'gender' in de aanspreking van een handleiding. Soms konden we afleiden dat principes eerder impliciet benoemd werden. Daarnaast waren er ook enkele onduidelijkheden m.b.t. de toepassing van de tools, wanneer bijvoorbeeld de tools toegankelijk zijn voor mensen zonder internet.

3.2. Drie sleutelbegrippen - Drie vragen

In een volgende fase gingen we in dialoog met het FIDO, in functie van de volgende vragen:

- Is het principe hanteerbaar/werkbaar/toepasbaar?
- Dekken alle vragen het 'leave no one behind'-principe af?
- Ontbreken er zaken?

We komen tot de vaststelling dat door de twaalf vragen het 'leave no one behind'-principe afgedekt is. We legden de vragen naast de negen B's van toegankelijkheid. Op dat vlak ontbreken er geen zaken.

Het staat vast dat het een intensief proces zou zijn om het principe toe te passen op alle verzamelde bronnen. We concluderen voorlopig dat de resultaten van onze 'leave no one behind' "filter" ook niet per se de tools verbeteren, omdat deze ontwikkeld zijn door partijen die niet betrokken zijn bij deze opdracht. De twaalf opgestelde vragen, om het 'leave no one behind'-principe af te toetsen, kunnen weliswaar een meerwaarde bieden in toekomstige projecten van het FIDO. Ze zouden als criteria kunnen worden gebruikt bij het ontwikkelen van nieuwe tools.

Voor de toepasbaarheid van het principe 'leave no one behind' op de inventaris van de tools moeten we rekening houden met de eindgebruiker. Bijvoorbeeld: *Welke filters zouden relevant zijn om een tool te zoeken?*

Idealiter kunnen de specifieke 'leave no one behind'-vragen verzoend worden met alle andere vragen en zodoende een analyseraster voorzien dat niet al te 'zwaar' is voor de analyse. Tegelijkertijd is het belangrijk dat de vragen 'evenwichtig' zijn in functie van de verschillende dimensies van het 'leave no one behind'-principe (en een analyse achteraf van eventuele tekortkomingen mogelijk maakt).

Na feedback van het FIDO ligt de focus op:

- De inhoud van de tool zelf en niet de toegankelijkheid als tool als zodanig,
- Het feit dat de tool bedoeld is voor een organisatie.
- Het feit dat ze al meerdere SDG's bestrijken (die zelf doelgroepen, thema's als gender, discriminatie, ongelijkheden, enz. identificeren).

Daarom zouden we de toepassing van het leave no one behind-principe in de tools kunnen richten aan de hand van drie vragen:

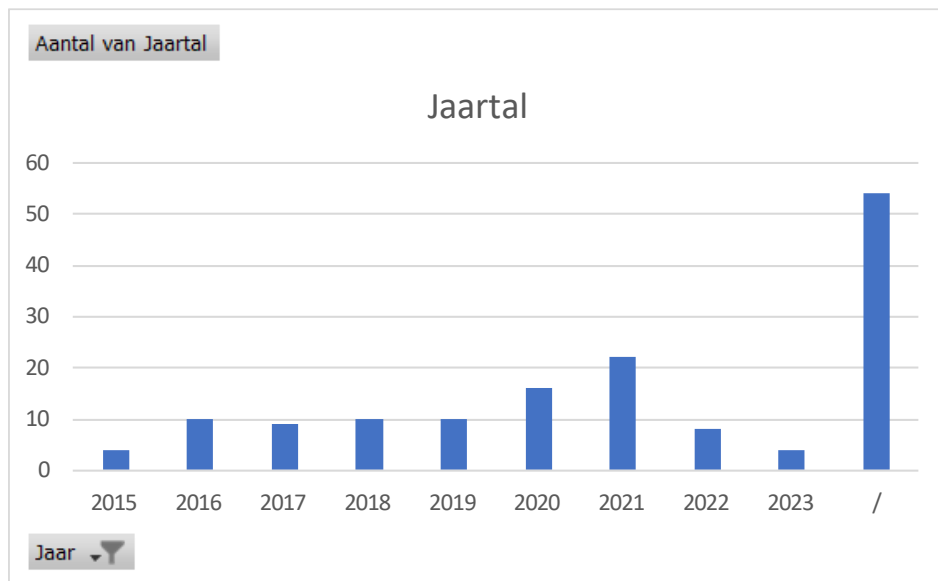
- **Voorziet het instrument in gedifferentieerde aandacht voor meer kwetsbare groepen?**
- **Houdt de tool rekening met de behoeften van toekomstige generaties – de tijdsdimensie, intergenerationele solidariteit?**
- **Houdt de tool rekening met de noden van bevolkingen elders in de wereld – ruimtelijke dimensie – internationale solidariteit?**

Om de gebruiker van de inventaris wegwijs te maken, zal het FIDO een verklarende webpagina voorzien om het Leave no one behind-principe uit te leggen. In die zin lijkt de UNDP-publicatie 'What does it Mean to Leave No One Behind' (2018) interessant.

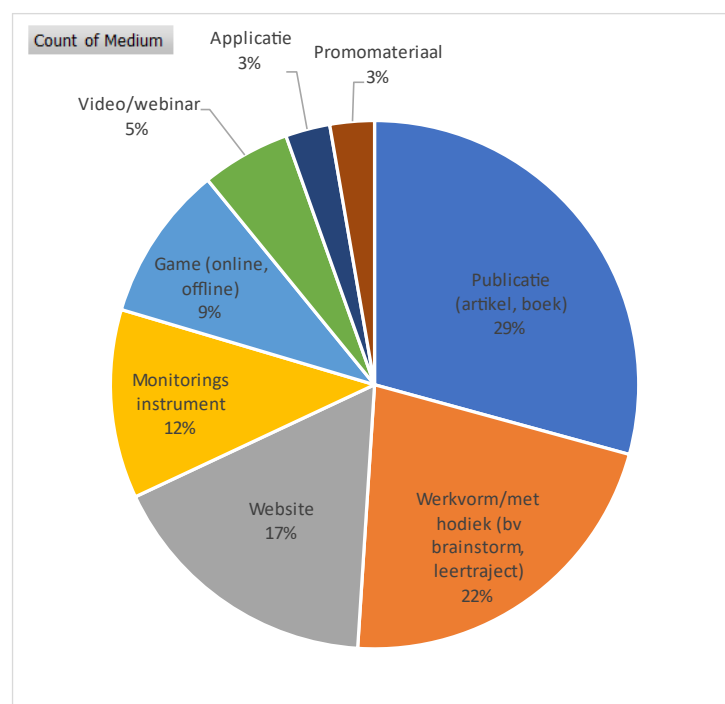

4 / Resultaten – Vaststellingen inventarisatie en leemtes

Op 20 juni 2023 bevat de inventaris 147 tools. We geven een overzicht hieronder.

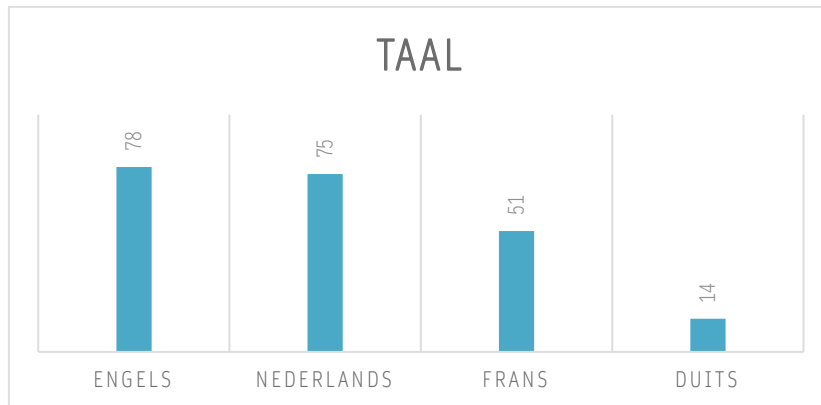

- De 147 tools zijn gelijk verdeel over de vier dimensies; *perspectief, doelgroep, doelstelling en gebruik*
- De SDG's bestaan pas sinds 2015 en daarna worden de tools ontwikkeld in stijgende lijn. We zien een sterke daling van tools ontwikkeld in 2022. Voor meer dan 50 tools was het niet mogelijk om via websearch het jaar van ontwikkeling/relevante updates te vinden.

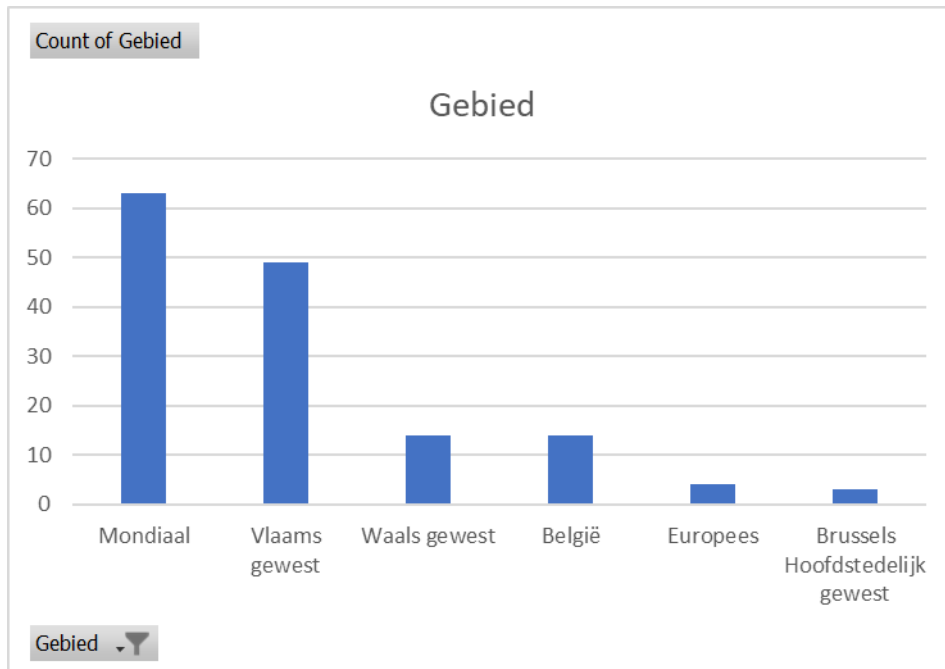

- Er zijn slechts 4 applicaties, 4 bronnen van promomateriaal, 8 films/webinars, 14 games (online/offline) en 17 monitoringsinstrumenten. Daarentegen zijn er 25 websites, 32 werkvormen/methodieken en 43 publicaties (boek, artikel).

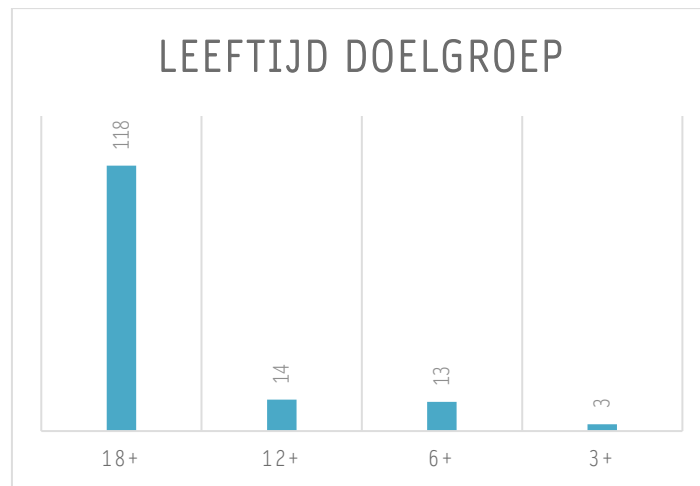

- 78 tools zijn in het Engels beschikbaar. Er zijn slechts 14 tools beschikbaar in het Duits. Slechts vier tools zijn beschikbaar in de vier talen. Er zijn 26 tools in de inventaris die raadpleegbaar zijn in het Frans en het Nederlands. Daarvan zijn er 19 ook beschikbaar in het Engels.

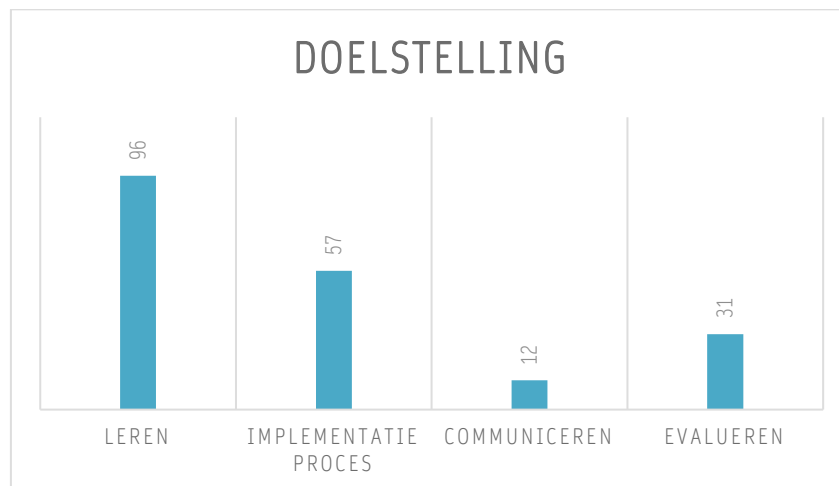

- De meerderheid van de tools (63) zijn toepasbaar op mondiaal gebied. Daarnaast zijn er 49 tools specifiek toepasbaar in het Vlaams gewest, 14 in het Waals gewest en drie in het Brussels Hoofdstedelijk gewest.

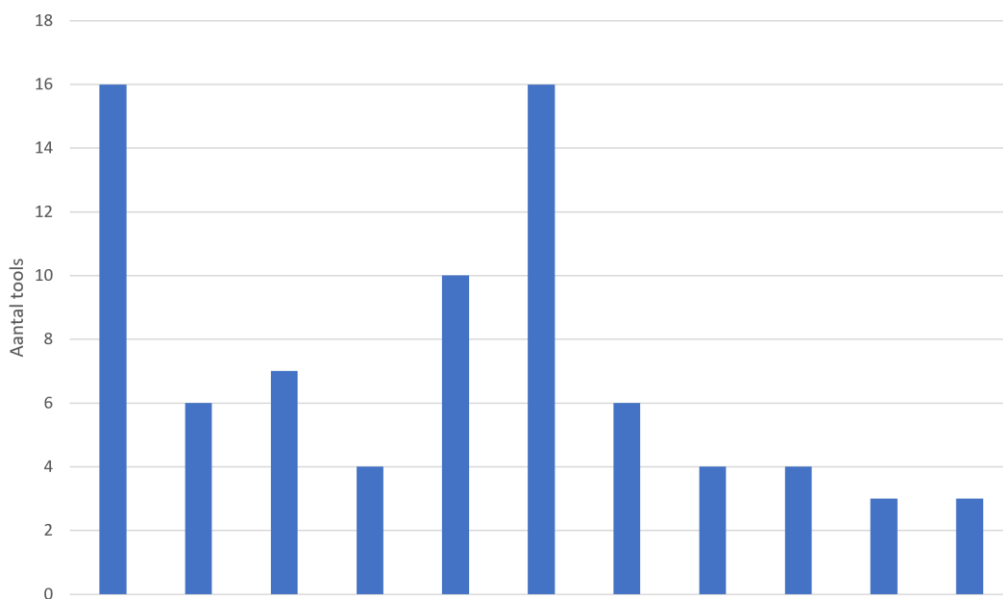
- Er zijn drie tools geschikt voor kleuters (leeftijd 3+).

- Er zijn 12 tools die inzetten op de doelstelling communiceren en 31 op evalueren. Daarentegen zijn er 96 tools om te leren over de SDG's en 57 tools die de gebruiker helpen bij het implementatie proces van de SDG's in de eigen werking.

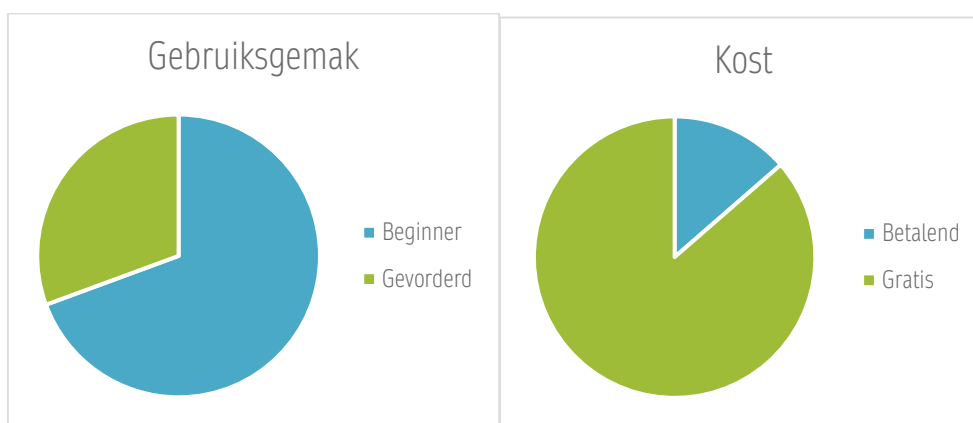

Doelstelling

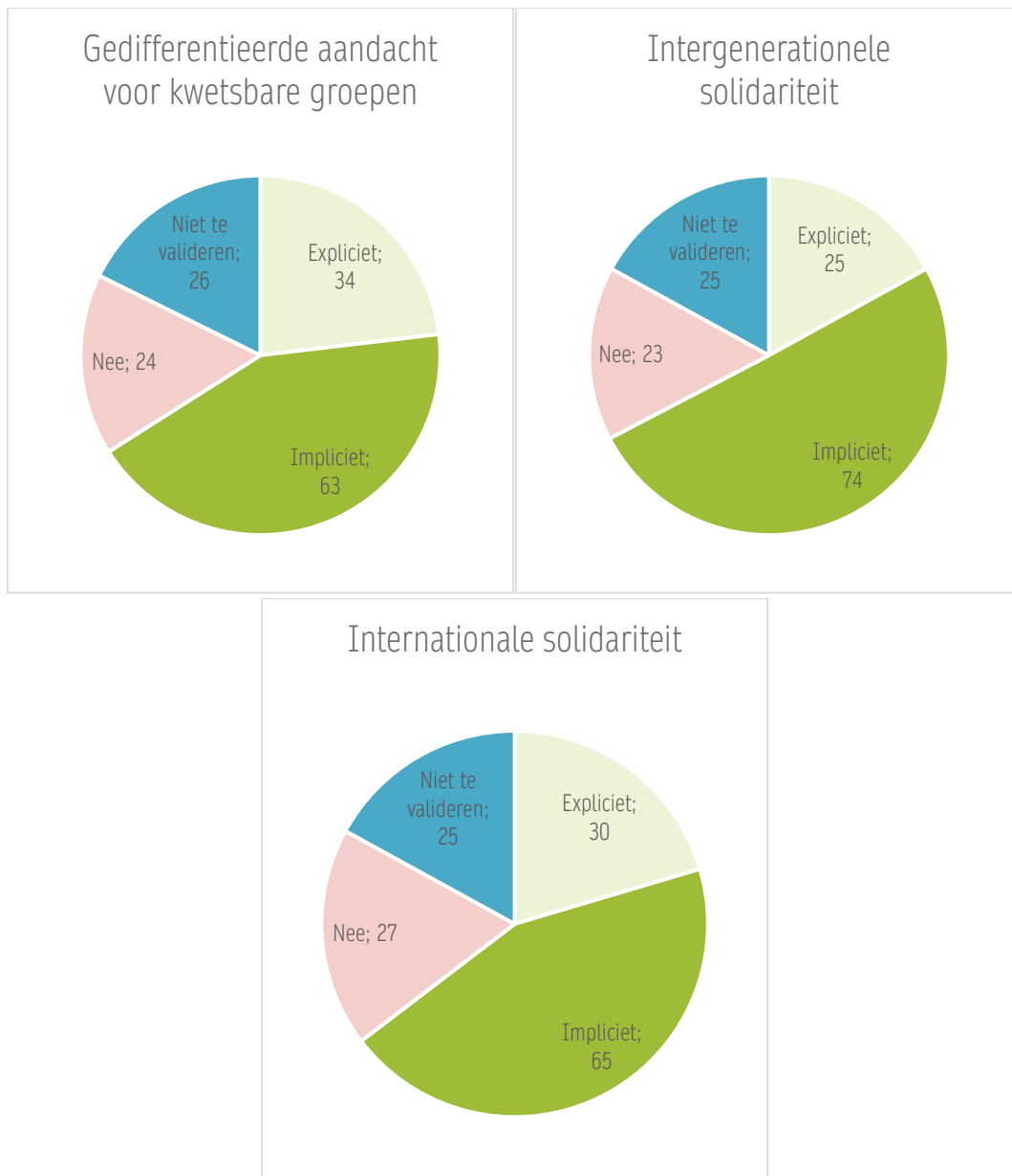
Leren	X	X	X				X	X		X	X
Implementatie proces	X				X	X	X	X	X		X
Communiceren		X		X	X		X		X	X	X
Evalueren			X	X		X		X	X	X	X

- Er zijn tools die inzetten op twee of meer doelstellingen. Zo zijn er 16 tools die inzetten op leren en het implementatie proces, 16 tools die de combinatie maken tussen het implementatie proces en evalueren en 10 tools die dan weer het implementatie proces combineren met communiceren. Ook de andere combinaties zijn mogelijk in zeven of minder tools, zie overzicht hierboven. Er zijn maar drie tools die alle vier doelstellingen combineren.

- Er zijn 102 tools voor 'beginners' en 45 voor 'gevoerd'. 127 tools zijn gratis, en 20 tools zijn betalend.

- Het Leave no one behind-principe is vooral impliciet aanwezig in de tools. We zien een gelijke verdeling over de drie vragen/thema's. 25 tot 34 tools vermelden expliciet minstens één thema. Er zijn slechts 16 tools die expliciet inzetten op de drie thema's. Daartegenover zijn er 20 tools die over alle drie de thema's geen vermelding (impliciet of expliciet) maken. We zien dat 53 tools aan alle drie de thema's impliciet voldoen. De figuren hierboven geven de aantallen weer per thema.

5 / Aanbevelingen

5.1. Inzichten gelinkt met de leemtes van de inventaris

Er is reeds een ruim aanbod aan SDG-tools en toch zijn nieuwe tools niet overbodig. We raden aan in te zetten op de leemten in het landschap.

Jaartal

Sinds 2015 was er een stijgende trend in de ontwikkeling van SDG-tools. In 2022 is deze trend gestopt. Nochtans zijn we pas in de helft van de tijdsduur van Agenda 2030. Vernieuwende tools die een strategische en transformatieve aanpak voorleggen in functie van de SDG's zijn nog steeds relevant.

Medium

Er is nog ruimte voor applicaties. Deze tools kunnen verschillende doelgroepen gericht ondersteunen in hun zoektocht naar kennis inzake de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, alsook een houvast bieden om te communiceren over hun zoektocht.

Taal + gebied

Er kan meer ingezet worden op Duitstalige tools die inzetbaar zijn in de Belgische context. Huidige SDG-tools die reeds beschikbaar zijn in het Nederlands (75) en Frans (51) kunnen vertaald worden naar het Duits. Tijdens dit onderzoek spraken we met drie personen actief in de Duitstalige gemeenschap (dgov). Het werd duidelijk dat er geen SDG-tools zijn specifiek voor de Duitstalige gemeenschap van België. Zij maken vooral gebruik Duitstalige tools afkomstig uit Duitsland.

Doelgroep leeftijd

Er kan nog gekeken worden naar tools voor kleuters, om hun op jonge leeftijd concreet kennis te laten maken met de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling. Ook de 13 tools voor kinderen 6+ en de 14 tools voor jongeren 12+ zijn beperkt aanwezig.

Doelstelling

Het is niet onverwacht dat de meeste tools (96) als doelstelling *leren* hebben, want het is vanzelfsprekend dat er eerst ingezet wordt op het verspreiden van kennis van Agenda 2030. De SDG's *implementeren* in de organisatie wordt vaak als volgende stap gezien. Vandaar ook dat er hier wat minder, maar steeds nog wel heel wat tools voor beschikbaar zijn.

Het klein aantal tools over *communiceren* is verrassend. Communicatie is namelijk een belangrijk onderdeel van alle doelstellingen en van elke organisatie. Minder tools inzake *communiceren* zou meerdere oorzaken kunnen hebben. Eén mogelijke oorzaak is de timing: we zijn nu halverwege tussen het ontstaan van de SDG's (2015) en hun einddoel (2030). Er is vaak veel tijd nodig om nieuwe kaders te leren kennen en te implementeren. In de laatste periode zal er dan meer ingezet kunnen worden op *communiceren* en *evalueren*. Hier ligt nog veel groeipotentieel. De nieuwe Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) is een maatregel vanuit Europa die organisaties zal stimuleren om hun eigen impact op de duurzame doelstellingen te evalueren en hierover open te communiceren. We verwachten daarom dat er in de nabije toekomst meer tools ontwikkeld zullen worden die op deze domeinen aansluiten.

Het is opmerkelijk dat er eerder weinig tools zijn die twee of meer doelstellingen combineren. Een combinatie van doelstellingen betekent dat een organisatie minder tools moet raadplegen om Agenda 2030 in het geheel te implementeren. Dat lijkt voor ons een drempelverlagende factor om aan de slag te gaan met de SDG's.

Gebruiksgemak en kost

Het is positief dat er veel laagdrempelige en gratis tools zijn (127). Dit kan tevens ook betekenen dat organisaties niet kunnen 'doorgroeien' en zo de SDG's als beperkend kader ervaren. Om dit te voorkomen kunnen nieuwe tools die dieper gaan op strategisch niveau interessant zijn, alsook tools die een link maken tussen andere duurzaamheidskaders.

Leave no one behind-principe

Voor deze opdracht hebben we drie vragen ontwikkeld die het 'leave no one behind-principe' van Agenda 2030 weerspiegelen. We zijn er ons van bewust dat drie vragen dit ruime thema niet in detail kunnen vertalen. Toch staan we achter deze vragen als goed startpunt om bewustzijn te creëren. Een suggestie is om deze drie vragen van in het begin van een project, een nieuwe tool, of een nieuw kader mee te nemen. Op die manier hopen we dat in de toekomst meer tools expliciet gedifferentieerde aandacht hebben voor kwetsbare groepen en oog hebben voor zowel intergenerationele als internationale solidariteit.

5.2. Inzichten gelinkt met de outcome van de SDG-barometer

Vanuit de SDG Barometer 2022 lazen we dat de twee grootste obstakels om als organisatie aan de slag te gaan met de SDG's de volgende zijn:

- ▶ Onze interne stakeholders hebben nauwelijks of geen kennis over de SDG's
- ▶ Onze externe stakeholders hebben nauwelijks of geen kennis over de SDG's

FIDO zou hierop kunnen inspelen door de tools die kennis bijbrengen over de SDG's (onder de categorie *'leren'*) onder de aandacht te brengen bij organisaties. De resultaten van de laatste SDG Barometer laten zien dat er weinig organisaties een SDG-impactanalyse uitvoeren, waaruit blijkt dat de daadwerkelijke impact van het SDG-proces van organisaties onbekend is. Het zou relevant zijn om de 31 tools die inzetten op *'evalueren'* verder onder de aandacht te brengen en de link te maken met 'impactmeting' ('talking the SDGs' is niet automatisch 'walking the SDGs').

5.3. Inzichten gelinkt aan het gebruik van de inventaris

Het 'SDG-landschap' is gekenmerkt door een verscheidenheid aan tools, initiatieven en benaderingen. Tegelijkertijd is het duidelijk dat verscheidene organisaties een sleutelrol spelen in de verspreiding van kennis over de SDG's, organisaties aanmoedigen om de SDG's te adopteren, en hun integratie binnen organisaties mogelijk maken (getuige dit overzicht van tools). Er is echter een **gebrek aan coördinatie bij SDG-gerelateerde acties en initiatieven** die genomen worden in het kader van de Agenda 2030. Net om deze reden zou het FIDO met het project een gestructureerd overzicht kunnen aanbieden aan organisaties om hun de juiste handvatten te geven om aan de slag te gaan met de SDG's.

Het zou relevant zijn voor gebruikers om te weten welke tools vanuit reputatie en erkenning van belang zijn in België (met een eventuele opdeling in Vlaanderen en Wallonië), alsook welke tools relevant zijn om in lijn te werken met de **nieuwe wetgeving** inzake duurzaamheidsrapportering en de richtlijnen uit de EU Green Deal. Dit zou op termijn nog kunnen ingepast worden door het FIDO. In de toekomst zou het ook relevant zijn om **'getuigenissen' of 'storytelling'** te voorzien bij een selectie van tools waarmee organisaties aan de slag gaan.

Bij de dimensie *'gebruik'* zou het interessant zijn om op termijn aan te geven hoe **'tijdsintensief'** het is om de tool te gebruiken. Dit is relevant om te weten voor de gebruiker, maar was in de scope van dit onderzoek niet mogelijk om na te gaan.

Verder zijn sommige gebruikers geïnteresseerd om te weten of er een **'certificatie'** vasthangt die ze kunnen gebruiken om hun 'commitment' in lijn met de SDG's aan te tonen. We hebben er nu voor gekozen dit niet toe te voegen.

Aangezien vele SDG-tools in voortdurende evolutie zijn, suggereren we om een **'disclaimer'** of **'ruimte tot gesprek'** toe te voegen. Zodoende kunnen gebruikers van tools of de makers van de tools extra toelichting toevoegen.

Stilaan zien we ook nieuwe initiatieven ontstaan die verder kijken dan 2030, bijvoorbeeld: https://futerra-assets.s3.amazonaws.com/documents/Futerras_Awesome_Anthropocene_Goals.pdf. Het is relevant om na te gaan hoe het FIDO hierop kan inspelen.

6 / In de kijker

We zetten enkele SDG-tools in de kijker omdat ze verschillende labels combineren en interessant zijn om nader te bekijken voor uw organisatie.

Er is slechts één tool die in de vier talen verkrijgbaar is en waarbij het *leave no one behind*-principe minstens impliciet aanwezig is. Dat verdient een plaats in de kijker:

- [Go Goals! Bordspel Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen](#) – Een offline spel om **kinderen en jongeren** over de SDG's te **informer**en.

De volgende drie tools combineren **vier doelstellingen**: leren, implementatie proces, communiceren en evalueren. Interessant om met één tool in functie van verschillende doelstellingen aan de slag te kunnen.

- [SDGs@school](#) – Website met o.a. werkvormen van MOS & Route 2030 om in het onderwijs de SDG's volledig te integreren in de schoolwerking. Beschikbaar in het Nederlands en Engels.
- [SDG Business Hub](#) – Engelstalige website van WBCSD met tal van interessante doorverwijzingen voor burgers, profit en bovenlokale besturen.
- [SDG Week 2020: 3 ateliers pour les pouvoirs locaux](#) – Franstalige webinars van SPW voor (boven)lokale besturen.

De volgende tool zet in op *communiceren* en *evalueren*, twee belangrijke stappen waar we nog extra moeten op gaan inzetten.

- [Impact Management Platform](#) – Online, Engelstalig platform dat (non-)profit organisaties helpt op vlak van hun implementatie proces, communiceren en **evalueren**.

Deze tool voor **kleuters** verdient een pluim voor 'creativiteit'.

- [Sustainable Stories](#) – Kinderboeken rond duurzaamheid voor in de klas en thuis.

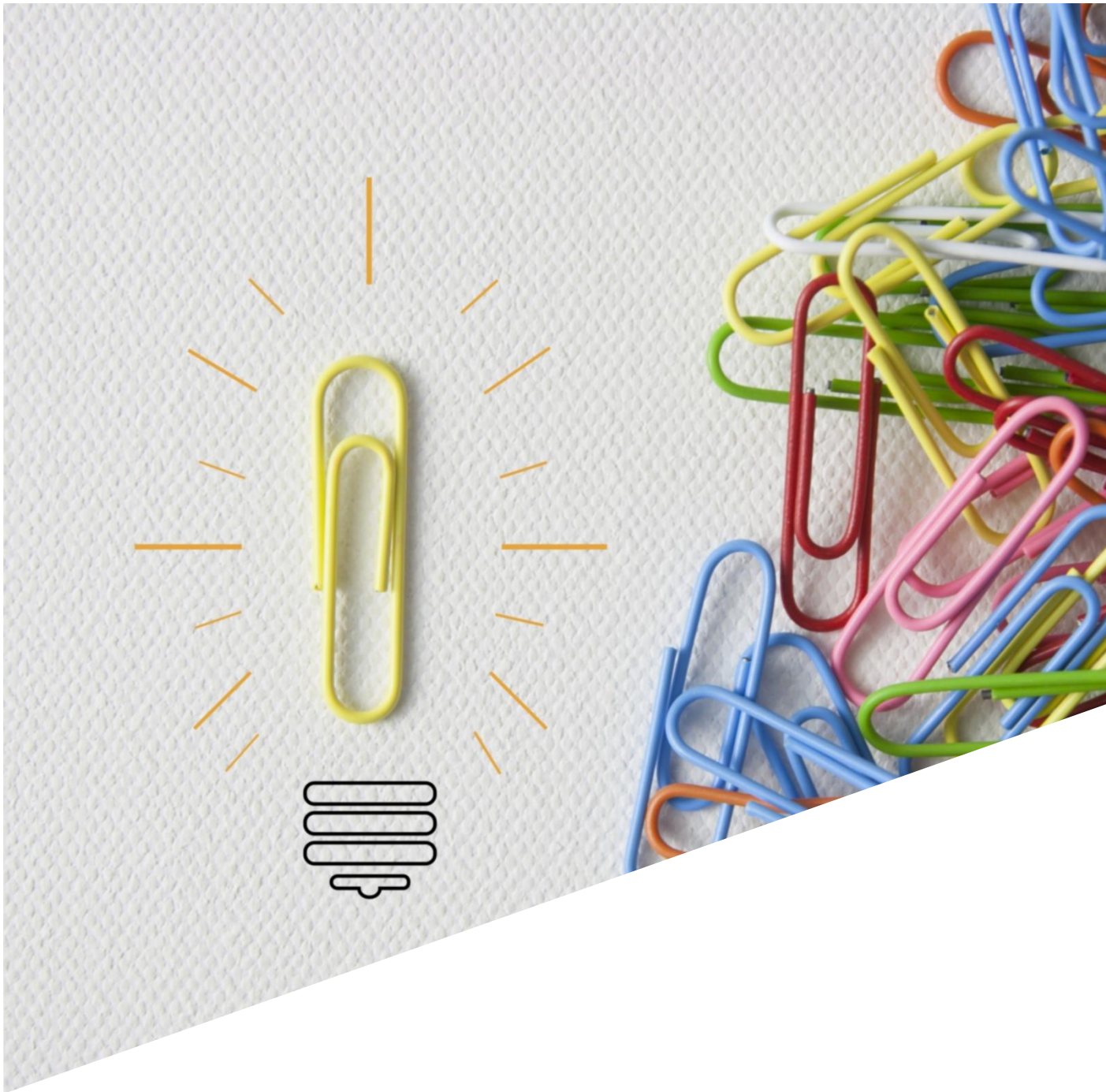
Twee tools die expliciet rekening houden met het **leave no one behind**-principe.

- [Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Onze wereld transformeren?](#) – Publicatie van het FIDO uit 2016, verkrijgbaar in het Frans en Nederlands om te leren over de SDG's. Toepasbaar voor elke doelgroep 18+.
- [Climate Compass](#) – Een uitgebreid online platform van Climate Alliance beschikbaar voor lokale besturen in het Duits en Engels.

De SDG's zijn zeer waardevol voor lokale besturen, in elk gewest.

- [Bilan des progrès de la Wallonie](#) – Dit **monitorings instrument** evalueert de voortgang van het Waals gewest.
- [Brussels Donut](#) – Dit platform bevat tal van informatie, verkrijgbaar in het Nederlands, Frans en Engels, dat toepasbaar op het **Brussels Hoofdstedelijk gewest** voor zowel lokale besturen, als profit en non-profit organisaties.
- [De SDG's bingokaart voor burgers](#) – Deze ludieke werkvorm beschikbaar in het Nederlands, kunnen lokale besturen gebruiken om hun **burgers** kennis te laten maken met de SDG's.

B.1 Bronnen

Arksey, H.; O'Malley, L. Scoping studies: Towards a methodological framework. *Int. J. Soc. Res. Methodol.* 2005, 8, 19-32.

Grainger-Brown, J., & Malekpour, S. Implementing the Sustainable Development Goals: A Review of Strategic Tools and Frameworks Available to Organizations. *Sustainability* 2019, Vol. 11, Page 1381, 11(5), 1381. <https://doi.org/10.3390/SU11051381>

UNDP. What does it Mean to Leave No One Behind? United Nations Development Programme, July, 1-28.

Sullivan, K.; Thomas, S.; Rosano, M. Using industrial ecology and strategic management concepts to pursue the Sustainable Development Goals. *J. Clean. Prod.* 2018, 174, 237-246.

